

Elindeki Gücün Değerini Bilmeyenler

– AliHaydar · 11 Ağustos 2020

1994 yılından 2015 yılına Türkiye Sakatlar Derneği çatısı altında örgütlü olarak vermiş olduğum engelli mücadelesini 2015'den itibaren de bireysel olarak sürdürmekteyim.

2015 yılından itibaren ise mücadeleme dilim döndüğünce, kalemim el elverdiğince yazarlıkla devam etmekteyim.

Bu kadar mücadelenin içerisinde bulunan biri olarak bu ülkede hangi engel grubuna yönelik kaç tane dernek, kaç tane federasyon, kaç tane konfederasyon ya da kaç tane vakıf bulunduğunu sorsanız inanın ki bende bilmiyorum.

Sadece bildiğim 1986 yılında 2908 Sayılı Yasanın Dernekler Kanunu gereğince kurulmuş olan Türkiye Sakatlar Konfederasyonu ve buna bağlı Türkiye Ortopedik Engelliler Federasyonu, Türkiye Sağırklar Federasyonu, Zihinsel Özürlüler Federasyonu, Görme Engelliler Federasyonu, Spastik Çocuklar ve Erişkinler Dernekleri – Cerebral Palsy Federasyonu ile 2006 yılında kurulan Türkiye Engelliler Konfederasyonu ve buna bağlı Türkiye Körler Federasyonu, Zihinsel Engelliler Federasyonu ve Fiziksel Engelliler Federasyonu'dur.

Bilinen ve aktif olan bunlar dışında değişik isimlerde başka federasyonlar, konfederasyonlar veya platformlar elbette vardır. Bunlar daha çok bölgesel veya yerel olarak kurulmuş oluşumlardır.

Bu konfederasyon ve federasyonlara da bağlı ne kadar dernek, derneklere bağlı şube ve vakıf var tahmin dahi edemiyorum. Sadece ilimizde dahi 30'un üzerinde engellilerle ilgili dernek olduğunu söyleyeyim gerisini varın siz tahmin edin.

Anlayacağınız ülkemizde bu kadar büyük bir örgütlü güç olması gerekirken örgütsüz olan güç var. Ne yazık ki bu gücü elinde bulunduranların geneli de ellerinde bulunan bu gücün neler yapabileceğinin farkında değiller.

Farkında olmayanların büyük çoğunluğu ise sivil toplum örgütü olmanın, hak savunuculuğu yapmanın, sorunların tespiti ve çözüm üretilmesinin nasıl yapılacağını, hangi adımları izleyeceğini, nerelere ve nasıl başvuru yapılacağını bilmemektedir.

“Bilmemek ayıp değil, öğrenmemek ayıp” atasözünden hareket ederek bunların bilinmemesini bir kusur olarak görmediğimi açıkça belirteyim. Benim asıl kusurlu olarak gördüğüm nokta engelli haklarını savunmak amacıyla kurulan ve yola çıkan oluşumların bu eksikliklerini gidermek için en ufak bir adım dahi atmamalarıdır.

Bu kaniya nereden mi vardım? Size belli başlı birkaç örnekle anlatmaya çalışayım.

Bu ülkede yaşamakta olan %12.29 oranındaki engellilerin yaşadığı ana sorunlar ortak. Bunlar arasında eğitim, sağlık, istihdam, sosyal güvenlik, 2022 ile evde bakım ödemeleri, ortez, protez, işitme cihazı, baston, akülü-aküsüz tekerlekli sandalye gibi yardımcı destek cihazları, erişilebilirlik, ulaşılabilirlik ve benzerleri gelmektedir.

Sayıdığım bu ortak sorunlar arasında en ufak bir konuda dahi bir araya gelerek kenetlenemeyen, birlik beraberlik sağlayamayan, gasp edilmiş haklarla ilgili hak savunuculuğu yapamayan, dernek, federasyon,

konfederasyon ya da vakıflara sivil toplum örgütü denilir mi?

Sağlık raporlarıyla yaşanan, istihdam edilme konusunda yaşanan, eğitim kurumlarında ayrımcı ve ötekileştirici uygulamalarda yaşanan, 2022 ile evde bakım ödemeleriyle ilgili yaşanan, erişilebilirlik ve ulaşılabilirlik konusunda yaşanan, Engelli Kimlik Kartının sağladığı söylenen sosyal haklar konusunda yaşanan, toplu taşıma araçlarından ücretsiz ya da indirimli haklardan faydalanmada yaşanan ve benzeri yüzlerce sorunları sanırsınız ki belli bir kesim yaşıyor diğerleri yaşamıyor?

Bu sorunlarla ilgili Anayasa başta olmak üzere kanunlarla verilmiş yasal haklar kamu kurumlarının idaresinde bulunan kişilerin inisiyatifine terk edilirken, yasal haklar sümen altı edilip görmezden gelinirken, sözde hizmetlerle çözüm üretmekten çok sorunların artmasına neden olurken bazıları bunları yapanları tutup savunurken bazıları da karşı çıkmaktadır.

En basit bir örnek olan Engelli Kimlik Kartları ile ücretsiz toplu ulaşımda faydalanma hakkında kanun varken, yıllardır belediyelerce bu hak gasp edilerek farklı isimlerde kartlar verilmekteyken bu oluşumlar birlik beraberliklerini sağlayarak ortak hareket edip bu yanlışlığa dur diyemediler. Bu haklardan faydalanmada yaşanan sorunları sanırsınız ki hepsi yaşamıyor?

Çünkü savunan veya karşı çıkanlar belediye başkanının bağlı olduğu siyasi partiye bakarak olaya yaklaşmaktadır. Her konuyu şahsi düşüncelerine hitap eden siyasi partilere, inançlara, fikirlere bağladıkları için ortak hareket etme kültüründen uzaklaştıklarından sorunlarda yaşanmaya devam etmektedir.

Bunun altında ise “Benim partim, partimin atadığı adam ne yaparsa doğru yapar.”, “Buna karşı çıkarsam edindiğim ya da edinmeye çalıştığım menfaatten olurum.”, “Parti içinde ya da kamuda bir yere gelmek istiyorsam üç maymunu oynamak zorundayım.” ya da “Bana değemeyen yılan bin yaşasın.” gibi gerekçeler yatmaktadır.

Bu arada özellikle şunun altını kalın çizgilerle vurgulayarak belirtiyim ki bu dernekler, federasyonlar, konfederasyonlar, vakıflar ve platformlar ya da kişiler arasında elbette yapılması gereken ne varsa fazlasıyla yaparak ortaya güzel çalışmalar çıkaranlar ve hak savunuculuğu yapanlar var. Bu yazdığım konularda onları tenzih ederim. Benim asıl vurguladığım adları ne olursa olsun görevlerini yerine getirmeyen farklı amaçlar peşinde koşan tabela oluşumlarıdır.

Sözün özü olarak, “İğneyi kendine, çuvaldızı başkasına batır.” atasözünde vurgulandığı gibi yukarıda belirtmeye çalıştığım ve halen devam eden sorunlarla ilgili başka birilerinde kusur bulmadan, onları suçlamadan önce iğneyi kendimize, çuvaldızı ise karşımızdakilere batırmamız gerekmektedir. Unutmayın ki, “Dost acı söyler.”